

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 22.

V Ljubljani, v soboto 31. maja 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravnisti „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani Stari trg števil. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Slamnikarska obrt v kamniškem okraju.

II.

Ko smo v prvem delu govorili o slamnikarstvu, smo že omenili, da se je v zadnjih letih vpeljalo prostoročno izdelovanje slamnikov. Videli smo, da je za pletene slamnike treba slamnih kit, katere pleto zlasti otroci kmetijskih družin v kamniškem okraju in jih skoro zastopajo tovarnarjem v nadaljno uporabo. Omenili smo tudi, da je slamnikarska obrt večinoma v rokah velikih tovarnarjev, vendar je pa tudi več malih obrtnikov domačinov, katerim je slamnikarstvo glaven, če ne edini zaslužek. Že ti mali obrtniki izpečajo po 6000 slamnikov na leto, ker je znano kako hitro gre od rok izdelovanje, ko so kite pripravljene. Rekli smo, da sesije ena šivavka po 30 in tudi več slamnikov na dan. Če tedaj mali obrtnik, ki razpolaga samo z eno šivavko, napravi na leto 6000 slamnikov, kako ogromen mora biti šele izvoz velikih obrtnikov, kateri imajo skupno uslužbenih 300—400 delavk. Pri izdelovanju pletenih slamnikov, kakor smo je opisali v prvem delu, je treba šivavnega stroja, s katerim se kite sesijejo in hidrančne stiskalnice z modeli, katera da se le slamniku lepo obliko. Modeli so vlitni in tako različni, kakor so različne oblike slamnikov. Modelov ima obrtnik okoli 30 in more ravno toliko vrst slamnikov narediti.

Vsi stroji pa odpadejo pri drugem načinu izdelovanja potom „vezanja“, ali bolj pravilno „vezanja“. Dočim je bilo treba nadalje za šivane slamnike kit, uporablja se tukaj gola slama. Namesto strojev pride tukaj v poštev ročna spretnost: tudi vlitih modelov ni treba, ampak rabijo se leseni, kot vzorec za slamnikovo obliko, okrog katerega se ovija slama. Iz srede vrha ven, so vdolbene zareze, kjer ima pri vezanju nit svojo smer! Na temenu tega lesenega vzorca se najprvo pritrdi slama z iglami ali buckami v kolobar, h kateri se potem naslednjo privije. Na vsih onih mestih pa, kjer gre slama čez zarezo, se jo pri-

veže k že pritrjeni. Ko poide ena, vtakne se v njen konec nova, ki zopet nadaljuje isto pot naprej. Tako se potem delo nadaljuje z drugo, tretjo, četrto itd., dokler ni vpleten ves vzorec. Glavno delo je končano, narediti je treba še „kraje“ na isti način kot preje, in slamnik je izgotovljen. Pripne se mu trak in se ga postavi na trg. Ves slamnik je narejen prostoročno. Ako pomislimo, da je treba vsako slamo, kolikorokrat se jo ovije okrog vzorca, privezati že k izgotovljenemu delu do 24 krat, se pač ne smemo čuditi, da naredi ena delavka na dan le eden, k večjem dva slamnika. Umevno je, da so ti slamniki precej dražje kakor šivani, katerih naredi ena šivavka 30 na dan in so poleg tega cene kit silno nizke. Vezane slamnike najslabše vrste, prodaja tovarnar 70 do 80 kr., dočim gredo boljše vrste do 4 krone. Vezane slamnike izdelujejo tudi posamezne kmetijske rodovine in jih prodajo v tovarne po 20—30 kr. Tako potem tudi kupčija z vezanimi slamniki nižje vrste dobro vspeva. Slamo za te vezane slamnike dobe kmetje od tovarnarja.

Ponovimo še enkrat cene slamnikov, kakor so nastavljene v tovarnah, kolikor nam je znano. Pletene slamnike nižje vrste „dukse“ prodaja tovarnar na debelo po 6 kr., boljše vrste gredo pa od 20—70 kr. Vezane slamnike, katere kupuje tovarnar od kmetov po prekupeh, se plačujejo navadno po 14 do 20 kr., boljši pa od 20 do 40 kr. Prodajo se pa lahko, kot smo videli prvi po 70 do 80 kr., dočim dvigne cena boljših nad 3 K in najfinejši stanejo do 4 krone. Pri vezanih slamnikih, katere nakupijo tovarnarji od kmetov, imajo kakor je videti, s tem dobiček. Slamniki pa, ki se naredi v njegovi tovarni, ga stanejo več, ker mora že delavki plačati vsaj 50 kr. A ena delavka naredi le dva slamnika na dan. Plača torej vezavki za dva slamnika skoro toliko, kakor jih more zunaj kupiti. Opoznamo le še, da so slamniki narejeni v kmetijskih družinah izgotovljeni manjka jim le še traku.

Pregledali smo na kratko vso obrt. Videli smo stroške in dohodke. Vprašanje nastane: Ali more mali obrtnik izdelovati pletene in

vezane slamnike za isto ceno kot tovarnarji, potem, kateri so vzroki, da propadajo mali obrtniki in konečno kako jim je mogoče pomagati.

Prvo vprašanje moramo deloma potrditi, deloma zanikati. Pletenih slamnikov nižje vrste „duksov“ se malemu obrtniku pri sedanjih razmerah ne splača delati, ker jih veliki obrtniki ceneje prodajajo, kakor malega obrtnika samega stanejo. More pa izdelovati in prodajati pletene slamnike boljše vrste za isto ceno kot tovarnarji, vezane pa še celo ceneje, zlasti finejše. To bi bil odgovor na prvo vprašanje. Takoj na te pa zadenemo na mnoge ovire in vzroke, ki pospešujejo malemu obrtniku propast. Eden glavnih vzrokov je ta, da mali obrtniki ne morejo svojih izdelkov izpečati, ker imajo veliki obrtniki skoro ves trg pod sabo. Ker okolica, kjer cvete slamnikarska obrt, kakor tudi cela kranjska dežela, potrebuje veliko manj slamnikarskih izdelkov, kot se jih pridela, je jasno, da je obrt navezana na eksport. Naš Gorenjec pa, večinoma pa priprost, neizobražen obrtnik, si ne ve drugače pomagati, kakor da vozi svoje izdelke na semnje, najdalje na Koroško, kjer nosijo moški in ženske slamnike in jih precej potrebujejo. Vendar se pa še tja vsakdo ne upa v strahu, da ne bi vsega prodal. Ker ni trga, si tudi ne upajo rarediti slamnikov toliko, kolikor bi jih sier mogli. Drugi vzrok pa, katerega je sam vzgojil, so krošnjarji. Krošnjarje zalagajo osobito manjši obrtniki, ker se boje svoje blago sami na semnje voziti in so prav veseli, če jih morejo že doma prodati. Zato jim prodajajo tudi po zelo znižanih cenah, da le nimajo zgube. Krošnjarja dobro poznate. Vse svoje blago nosi s sabo in je ponuja od vasi do vasi. Tako si ne napravi veliko stroškov, prodaja slamnike lahko ceneje kot obrtnik sam, in si vendar ob enem zagotovi zaslužek. Krošnjarjem posebno prav pridejo prodajalci slamnikov v naših mestih, kateri velikokrat vse blago od njih kupijo. Ker zalagajo krošnjarji še prodajalnice, to gotovo silno škoduje slamnikarju. Pa ne samo, da tukaj spodrinejo male obrtnike, ampak krošnjarji postanejo tudi na

Spomini.

(Iz albuma liberalnega politika.)

Meseca avgusta.

Človeku dobro dé, ako se mu kaj posreči. — Srce se mi je krčilo, ko sem stopil mej tolpe ter se predstavljal kmečkimi zijalom kot kandidat za državno zbornico. Manever se je posrečil. — Če se vprašam kako, moram reči, da mi je veliko pomogla nesramna vsiljivost. Zmagal sem. —

Urnebesni klici so zaorili, ko sem končal svoj govor. — Ha, ha, ljudje so samo lepih besedi lačni, in za lepe fraze stavijo spomenike.

Moj prijatelj grof Fric, kavalir z dušo in telesom, bi se bil zgražal, ako bi bil videl, kako me je navdušena druhal nosila na svojih oguljenih ramah.

„Dvignite moža! To je sin vreden slovenske matere, zaščitnik kmeta, branitelj delavstva napram kapitalizmu!“

Tako sem zlezal na prestol iz kmečkih kosti. Prav intimno, prijatelj Fric, ti zaupam, da se pred menoj ni zažigalo kadilo; v nos so me dregali mesto dišav zoprni duhovi po hlevu in

potu. Človeku se gabi; a mora, če hoče delati kariero. —

Še odlomek iz mojega govora:

„Možje, prijatelji moji, stebri naše domovine, ljubezen do milega mi naroda privodila me je v vašo sredo, da vam pomorem iz stisk, ki že stoletja tero naš ubogi narod. Pritiska se nas od vseh strani; in žal, da našim tlačiteljem pomagajo tudi sinovi našega naroda, slovenski duhovniki. Možje, jaz govorim (ironija) za vero svojih pradedov; zato me boli srce, da naša duhovščina izrablja svetine vere, da duši z njimi pokrete svobode in izboljšanje kmečkemu stanu. To niso pravi, vneti duhovniki, ki branijo delovati mej narodom možem, ki bi mu posvetili na pot boljše bodočnosti. Za narod, sveta njega pravo živimo, vse —

„Živeli!“

O ljubeznivi tepci!

Meseca septembra.

Odkrito priznam, da mi najbolj presedajo govori o Bogu, duši, smrti in peklu. — Ne vem zakaj. — Vest mi ne očita ničesar. — Po vsakem mojem delu se čutim zadovoljnega, da, naravnost blaženega. — Sploh, vero naj vzemo v zakup razcapanci. —

Največja ironija je napitnica: Bog in narod! Kaj je Bog?

Sleparji človeštva vseh vekov naj z osebnim Bogom plaše pravljic lačno druhal pastirjev, ne pa izobraženca.

Bog — hm — pojem, da pojem brez realne podlage, ki je neumnim ljudem potreben, da drugi bolje žive; na videz ga tudi jaz vpoštevam. In moj Bog?

Mojega boga sestavljata dva elementa: denar in ljudje. Umazane ljudske mase kujejo človeku srečo ali nesrečo. Molitev do tega malika so sladko zveneče fraze špekulativnih sleparjev. Ergo, bodimo frazerji, lagajmo, obetajmo, da nam ljudski malik postavi lestev gori do poslanskih stolčkov ali —

Močnejša polovica mojega boga je — denar. Zanj se kupujejo prepričanja, njemu se kloni ljudska duša.

Seveda, kadar smo visoko, delimo maliku naše sreče za plačilo občutljive — brce.

Čast in vživanje nebesa, brez tega — pekel. Budalost je iskati posmrtnega, ko se lahko vse versko naziranje najenostavnejše materijelno razloži.

To je moj bog, to je moja vera.

semnju nevární konkurentje slamnkarjem. Zlasti ker krošnjari kupujejo slamnike tudi od kmetov, kojim je slamnkarstvo le postranski zaslužek, morejo jih prodajati ceno. To sta dva vzroka pospešujoča propad malega obrta. Konkurenco od strani tovarnarjev smo pa že preje označili.

Iz vsega tega smo videli, da je slamnkarška obrt v kamniškem okraju že zelo razširjena in da se vedno hitreje razvija. Pred dobrimi petdesetimi leti je ni bilo, danes pa se dvigajo mogočne tovarne v Mengšu in Domžalah, ki so v stanju ne le zalagati celo kranjsko deželo, temveč eksportirajo svoje blago v vse avstrijske, a tudi zunanje dežele. Videli smo, da je naše ljudstvo zavzeto za to obrt; saj je veselo, če si more pri sedanjih žalostnih časih zagotoviti kak postranski zaslužek. Ne samo, da kmetske družine zalagajo vse velike in male obrtnike s slamnimi kitami, pričeli so v zadnem času tudi sami izdelavati vezane slamnike. Rekli smo tudi, da je v kamniškem okraju več domačinov, katerim je slamnkarstvo glavni, če ne edini zaslužek. Z žalostjo pa moramo priznati, da ves napredek v obrtu ni povzdignil gmotne razmere naših ljudi, ampak je le zlata žila, tujih pijavk. Konkurenca velikih obrtnikov žuga vedno hujše, izsesati vso življensko moč male obrti. Resni čas je pričeti misliti, kako še mogoče rešiti naše ljudi propada. Dežela je dolžna podpirati in jim zagotoviti podporo. A vse podpore, katere bi dobivali posamezniki, bile bi le trenutnega pomena, a za prihodnost, obstanek bi obrti zagotoviti ne mogle.

Sredstvo, katero bi moglo v resnici pomagati in rešiti slamnkarje, bi bilo združenje vseh slamnkarjev v obrtni zadrugi. Vse, kar bi posamezni proizvajali, delali bi v imenu zadruga, a imeli tudi vso oporo v zadrugi. Naloga zadruga bi bila: 1. Preskrbovati svoje člane s surovinami, namreč s slamo za vezane in kite za pletene slamnike. Drugi pa in glavni njen namen bi bil zagotoviti trg njihovim izdelkom. Ker smo že omenili, da je trg za slamnkarško obrt izredno velik, a posamezni obrtniki neizobraženi, je jasno, da je njim nemogoče dovoljno izpečati svojih pridelkov. Posameznik ne more vzdrževati svojega agenta ponužja, a zato tudi ne more prodati svojega blaga. Mogli bi ga pa vzdrževati skupno združeni v zadrugi, ker, ko bi zastopal zadrugo, zastopal bi ob enem interese posameznih obrtnikov. Kakor hitro pa si zagotovijo trg, ni se bati več konkurence od strani tovarnarjev, vsaj ne konkurence, katera bi jih mogla uničiti. Saj morejo mali obrtniki prodajati večinoma svojih izdelkov pod istimi pogoji, kakor tovarnarji, nekatere pa še ugodnejše. Seveda se obrtna zadruga ne more ustanoviti brez kapitala. Zato pa morejo dobiti posojila, ker v zadrugi vsak član jamči za njen obstoj s svojim premoženjem. Dobila bi se brez dvoma tudi deželna podpora. Kamniška okolica ima svojega poslancu v deželnem zboru in sicer poslancu dobrega ki je vedno pripravljen nastopiti za koristi svojih volivcev. Slišali ste, ko je bil izvoljen, vas je sam pozival, da mu potožite svoje zadeve. Besedo bo

držal. Potrudite se torej, pojdite k njemu in on bo gotovo pripravljen potruditi se, da bi dala dežela podporo.

Kakor hitro bi se ustanovila zadruga, kmalu kodete videli velike uspehe. Ne le, da bo pomagala obrtnikom samim, ampak imela bode tudi druge dobre posledice velikega socialnega pomena. Kmetje bodo gotovo zalagali s kitami svoje domačine kakor tujce, zlasti, ko bi videli, da se ne gre za osebni dobiček, ampak za splošni blagor. Bila bi tudi rešiteljica revnih delavk, uslužbenih v tovarnah velikih obrtnikov. Indirekno bi prisilila tovarnarje, da morajo plačevati delavce in delavke kot take, ne pa, kakor tlačane in sužnje.

Dokler pa še slamnkarji ne pridejo do prepričanja, da ne morejo pod sedanjo konkurenco posamezno samotariti, je skrajna potreba, da se nastopi vsaj za obrambo tovarniških uslužbenecv. Njih položaj je do skrajnosti žalosten. Osnovati se mora stanovska zveza vseh tovarniških delavcev in delavk. Le tako bodo mogli zahtevati uvaževanja svojih pravičnih zahtev. A posamezni tudi tukaj ne morejo nič doseči. Le v skupnem delovanju mogli bi, če tudi s skrajnimi še dovoljenimi sredstvi prisiliti delodajavce do pravičnega postopanja napram delavskemu stanju.

Vprašanje, katero smo obdelali, je res važno. Zavedati se mora začeti ljudstvo ne le svojih dolžnosti, katere mora splovnati, ampak tudi svojih pravic, katere zahtevati je ravno tako sveta njegova dolžnost. Dela čaka veliko, veliko bo težav in ovir, tudi tovarnarji bodo skušali z vsemi silami zaprečiti nameravano podjetje, konkurenca bode vsaj v začetku še večja, a združene moči ji bodo mogle klubovati. Organizacija je zdravilo in sicer edino zdravilo, ki bi mogla zaceliti nevarne krvaveče rane delavskega in obrtnega stanju. V boju za tako važno stvar pa se ne smemo strahiti nobenih težav, ne sitnosti in ne groženj. Še enkrat: Združite se in dosegljivi bodete pravice. V to pomozi Bog in sreča junaška!

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, dne 25. maja. Kakšen čuden prevrat se je vendar zgodil pri „Jednakopravnosti“, govorili so po Idriji, ko so čitali šte. 10. „Jednakopravnosti“. Niti najmanjšega osebnega napada ni bilo. Mislili smo, da bo pri tem ostalo. A stara navada, železna srajca. 11. šte. je zamudi 10. šte. popolnoma zadostila. Naši liberalci so se spravili kar na bodočega vladarja Avstrije, katero so že lani v 17. šte. imenovali „refugium peccatorum“ (pribežališče grešnikov), ne da bi se nad tem kaj izpodtikal državni pravdnik, napadli so nadvojvodo prestolonaslednika Frančiška Ferdinanda. No, če jo naposled začuje še kak katoliški paznik, se ne bote čudili.

Med domačimi novicami poročali listič: „Trgovino z vinom brez koncesije“ je pričel neki tukajšnji katoliški c. kr. paznik. Seveda pristav-

lja k temu še svoje domnevanje in denuncira paznika rudniški direkciji, da morda prodaja vino celo delavcem med službenim časom in to v erarični hiši, kjer so nastanjene pisarne.

O napakah naših nasprotnikov ne pišemo ako nismo izzivani, da odgovarjamo. Tudi o tej zadevi bi bili molčali, ako bi je ne bilo po svoje zavilo liberalno trobilo. Sedaj smo pa prisiljeni da pojasnimo vso zadevo, naj si tudi prizadetim ne bo ljubo. Gg. pa naj se radi tega pritožijo pri „Jednakopravnosti“.

V nedeljo, 11. maja zbero se okoli 3. ure popoldne v eraričnem stanovanju gg. rud. eleva Adamec in Durych, suplent na naši realki Pirnat, notarski kandidat Krevel in učitelj na erar. ljudski šoli Bajželj. Gospodje bi si radi nekoliko postregli. G. Durych prosi torej ženo rud. paznika, naj mu preskrbi liter vina. Žena je v veliki zadregi, ker je sama z majhnim ne še leto starim otrokom doma; mož je namreč šel h krščanskemu nauku. Vrhu tega še dežuje zunaj. Otročiča žena nikakor ne more brez varstva pustiti, gospodom bi pa tudi rada postregla. Pomaga se iz zadrege s tem, da prinese mladi gospodi liter vina iz svoje kleti. Ker je pijava ugajala, da še en liter in pol. Zastoj ga dati ne more, saj obiskovalci so vsi več kot njen mož, zato jim ga zaračuni. Da je to kaznjivo, ni vedela, posebno še, ker streže enega izmed navzočih. Bila je prepričana, da je gospodom storila kolikor je mogla, in si pomagala iz ne male zadrege.

A kaj se zgodi? V nedeljo popoldne se je to vršilo, v torek pa že dobi užitninski urad naznanilo, da se je pri imenovanem pazniku prodajalo nezadacano vino. Plačati je bilo treba pristojbino od vina in še toliko svoto na vrh kot kazen v skupnem znesku 23 K.

Kako je ljudstvo — tudi naprednjaki — o tem dejanju sodilo, pač ni treba omenjati. Saj je znano, da še otroci ne marajo „špiceljnov“.

Stvar bo zaspala sama ob sebi, mislili smo si, a delali smo račun brez „Jednakopravnosti“, katera si ni mogla kaj, da ne bi otela tega viteškega čina mladih kavalerjev pozabljivosti. Da bi vso stvar vlepšala in mahnila po katoličanu, zvrhla je vso krivdo na moža, c. kr. paznika, dasi ga še doma ni bilo, in je zvedel celo zadevo še le, ko so pričele stikati pristojne oblasti po tej stvari. Kazen ni bila pisana na njegovo ime, ker ni bil kriv, prav nič. Naravnost nesramno je torej pisarjenje „Jednakopravnosti“: „Radovedni smo, kaj poročate k temu rudniška direkcija, ker je lahko verjetno, da prodaja ta paznik vino delavcem tudi med službenim časom.“

Do sedaj smo mislili, da vohajo po kakih nepravilnostih le zato poklicani faktorji, a sedaj smo prišli do prepričanja, da celo napredna inteligenca pade na tako nizek nivô, katerega ne vidimo radi niti pri otrocih. Zadrego slabotne ženske izrabiti in jo spraviti v kazen, res ne kaže posebne inteligence. Velikih lavorik si ne

Meseca septembra.

Za kulisami političnega prizorišča ne bodite prenavdušeni! O navdušenju in z navdušenjem se govori, kadar slednje ne stane žrtve.

Ljudje so umazani. — Vsaka kmečka babura meni imeti pravico do mojega velikodušja. „V imenu Kristusa križanega, potrpite z menoj, vse plačam — samo ne pehajte me iz hiše!“

Da bi ti ljudje vsaj opustili zastarele fraze!

„V čegavem imenu prosite?“

„Bog vam bo povrnil.“

„Bog naj dá vam, a vi meni, kar dolgujete!“

Nervoznost se me je polastila; pokazal sem ji — vrata. Za poslaniško zbornico pripravljam govor:

Grobokopi kmečkega stanu.

Dunaj, meseca oktobra.

Podle duše, šlapel! Nečuvono, da se nahajajo mej izobraženci verni ljudje, ki kvasijo v parlamentu o veri. Analfabeti naj govore o tem.

Razlaga naroda in vere sem — jaz.

Govor se obnesel. — Naše glasilo priobči to bombo mojih možganov.

— Prokleti „katoliški derviži“, tudi v parlamentu gledajo na moje prste. —

Človek bi lahko koval denar in zidal sebi svetišča časti, da ne lazijo po zemlji ti ljudje, ki preganjajo vse, kar ne diši po kadilu.

Nastavimo nanje samokres.

Sicer je pa dunajsko življenje pikantno, zelo pikantno.

Soproga mi poroča, da preganja dolgčas z nadporočnikom pl. Honberjem. — To mi ravno ne ugaja. A če pomislim, kje sem bil sinoči, odpuščam tudi njej. —

Sveti zakon! — Uboga beba, kdor ne vidi v zakonu dvoje prostosti. — Človek se poroči z denarjem, žena je potrebno zlo, brez katerega ni zlata in kariere. — Sicer se pa moja oseba tudi v morali čisto radikalno-svobodno giblje.

Dunaj, meseca oktobra.

Moj prijatelj Fric je nemške krvi. Kaj zato? Moj upliv mej narodom kupuje Fric za svoje ljudi; za plačilo mi namigava z baronom, z — sladko nado. — V pozlačeni kočiji se bom vozil in preganjal „maziljene lopove“.

Vedno večje simpatije imam do Voltairja. „Izruvajte nesramnico!“

Gotovo je genijalni Francoz mislil in čutil kakor jaz. Užitek bi bil poslušati gromenje v

prah padajočih cerkvâ in videti bingljati obešene „pope“. Denarje, bogate denarje bi sival mej množico, da nastavi motike in krampe v cerkvene zidove. Premoženje cerkve seveda bi steklo v naše žepe. „Blagoslovljeni sleparji“ bi se pognali po svetu, ali zaslužnjili od mojih zvestih podanikov. Škof bi odpiral vrata pri moji kočiji, kadar bi hotel jaz vanjo pobasati svoj trebuh. Kanoniki in druga svojad bi pomagala moji milostljivi v kuhinji krompir lupiti. Fricovo ponudbo sprejemem.

Nikogar se ne bojim. Samo talarji in nekaj pobičev hoče potegniti krinko z mojega obraza.

Dunaj, meseca novembra.

Doma brije zame neugodna sapa. — Prokleta svojad mi dan na dan pošilja nezaupnice. — V našem glasilu objavljamo izmišljene udstnostne izjave.

Svojega prapora ne izpustim. Boj cerkvi, obljube bebecem, nam pa čast in denar.

Nezaupnica tovarišev-poslancev me boli. — Kar bodo ti ljudje zidali, podirala bova s Fricom roka v roki.

Ha, ha, narod, ljubeznjiva slovenska narôda, kaj se brigam zate. —

bodo nabrali pri tem dogodku dotični gospodje, še manj pa „Jednakopravnost“, ki s posebno slastjo zabeležuje taka plemenita dela.

Politični pregled.

Nemško napredovanje. Kdor ni slep, ali kdor si ne zatiska oči, mora videti to nevarnost. In to ni morda, kakor se pravi, godba daljne bodočnosti, ampak tu je že pred našim pragom. In ako narodi, ki žive ob potih, po katerih se nam bliža ta nevarnost, nočejo, da jih ista stre, jim je v najnujnejšo dolžnost, da se zavedo in mislijo na obrambo. Zlasti v slovanskih novinah bi morala nevarnost, ki tiči za nas v nemškem „drang nach Osten“, v isti silni nemški ekspanzivnosti, biti dan za dnevom svarilni ceterum censeo: ta nevarnost bi morala biti stalna rubrika v naših novinah. Novine so glasniki narodov, novinam je v prvi vrsti dolžnost, da opozarjajo narod na nevarnost, na resnost časov in dogodkov. Nemška ekspanzivnost, ki se pojavlja v silni vsenemški propagandi, tako silni, da jo moramo kar občudovati, in ki se vrši s tako doslednostjo, žilavostjo, in ki teži le proti postavljenemu si velikemu cilju brez ozira na desno in levo ter hodi dalje svoja pota, brez sledu kake sentimentalnosti, ne da bi gledala pod noge, in ne mené se za to, da tare pravo družih, moralo, last in ekzistenco družih — ta nemška ekspanzivnost ni plod domišljije, je nekaj, kar obstoji, kar se razvija z prav grozno bližino in narašča. Ta nevarnost obstoji. Zastonj, ako bi si hotel zatiskati oči pred njo, in gorjé, ako bi jo hoteli celo tajiti. Številke govore. Madjarski list „Ethnographia“ je prinesel neko zanimivo studijo o narodnih izpremembah, zlasti v tistih jezikovnih območjih, ki na zapad meje na Avstrijo, na sever in vzhod na Donavo in na jug na Dravo. V tem območju je v zadnjih pet desetletjih 211 občin (kakih 10 odstotkov) izpremenilo svojo narodnost. Madjarstvo je izgubilo 76, a pridobilo 60 občin; nemštvo je izgubilo 38, a pridobilo 98 občin, hrvatsvo je izgubilo in pridobilo po 42 občin, Slovenci so pridobili 3 in izgubili 4 občine, Slovaki so pridobili 5 in izgubili 10 občin, Srbi so izgubili 40 občin in niso pridobili nijedne. Od onih občin, ki so jih izgubili Nemci, jih je postalo 24 madjarskih, 14 pa hrvatskih. Odvzeli pa so Nemci: Madjarom 58, Hrvatom 27 in Srbom 13 občin. V mestih pa se je madjarstvo bolj okrepilo in marsikatero mesto, ki je bilo nekdanj nemško, je postalo povsem madjarsko. Sicer pa govore navedene številke več, nego vse statistike in glasneje, nego najlepše pisani članki: govore o nemški agresivnosti, govore o dejstvu, da so se pred nemštvom umikale vse druge narodnosti. Kajti slične izpremembe, kakor v označenem predelu, so se vršile zlasti še na južnem Ogerskem, kjer si je nemštvo pridobilo silno terena. Tak je govor številke: suh, trd ali — resničen.

Mi čakamo samo vstajenja svobodne duše. Takrat bomo posvetili tistim, ki so se predrznili posegati v naše zakulisno življenje in nas kazati ljudem kot sleparje.

Sicer pa, pijmo! Človeku dobro tekne šampanjec, čudovito dobro, kadar ga prevzame žalost nad nehvaležnim narodom.

Po dveh letih.

Strt, uničen, brez veljave in vpliva. Dneve presamevam in mislim, mnogo mislim. Grde pošasti, shujšanih obrazov, ki so prevlečene z ohlapno porumenelo kožo z globoko začrtanimi brazdami se pridrve pred me in mi bruhajo v obraz: Slepar pred Bogom in ljudmi. Zapeljivec mnogih, čaka te ostra sodba.

Pijmo! Kaj mi morete zli duhovi?

Ah, kako je človek naiven! — Bajke ga včasih plaše.

Slepar, slepar, slepar!

Pijmo! Prokleta vest, miruj! Jaz sem mož, ki ne veruje bajkam iz tisoč in ena noč.

Slepar, daj zapeljanim vero nazaj, ki si jo rual iz src, poravnaj narodovo škodo!

Pijmo! Da, da, časno je — izgubljeno. Ako je večnost, zaigrajmo jo!

Zgubljen, zgubljen! —

Na Ogerskem pa divjajo vendar-le proti „pan-slavizmu“ mej Slovani, pa se še vedno rogajo, ako kdo opozarja na to nemško nevarnost in pišejo (prav črno v črno) članke proti razmeram v — Rusiji.

Trdosrčen nemški cesar. Nemški cesar je odbil prošnjo poljskih starišev, da naj bi jim prizanesel z ječo, v katero so bili obsojeni, ker so branili svoje otroke pred nemško surovostjo. Če se pa kaka nemški lumpje v dvoboju pomorijo, jih nemški cesar hitro pomilosti.

Napad na laško kraljevo dvojico. — Ko sta se dne 25. t. m. pripeljala laški kralj in kraljica v Palermo ter se je vlak ustavil, je neki vrgel dva kamena proti vlaku. Napadalec so takoj prijeli. Imenuje se Vincencij Guerrier.

Državnozbornske volitve v Belgiji so bile minulo nedeljo. Katoliška stranka si je priborila velikanske vspehe. Vsi izstopivši katoliški poslanci so zopet izvoljeni, a poleg tega še drugi mandati pridobljeni. Socijalna demokracija in trhli liberalizem sta na tleh! Belgijska poslanska zbornica bo štela sedaj 96 katoliških, 34 liberalnih in 34 socijalističnih poslancev. Gospodarska zbornica pa bo štela 62 katoliških, 41 liberalnih in 6 socijalističnih poslancev.

Vojna v južni Afriki. Ali se ta krvava tragedija res bliža svojemu koncu, ali je res nade, da se pogajanja za mir med Angleži in voditelji junaških Burov završe uspešno, s skleptom miru? To so vprašanja, s katerimi se danes bavi ves svet. Če smemo verovati vestem iz angleških virov, je sklep miru toliko kot zagotovljen, ker da je velika večina Burov za mir. A sedaj zatrja neka brzogavka iz Amsterdamu, da tudi obližje starega Krügerja ima sedaj bolj nade, ker je angleška vlada — in to po uplivanju kralja samega — postala bolj odjenljiva glede na glavna pogoja Burov: glede na samoupravo južnoafriških republik in glede na amnestijo. Tako da ni več premagovati posebno resnih diferenc. A to je ravno tisto pereče vprašanje, ki vznemirja prijatelje Burov križem sveta: ali niso Buri morda zastonj prelili toliko junaške krvi? Jeli je bilo zastonj vse junaštvo, vsa požrtvovalnost, vsa velika ljubezen Burov do svobode svoje zemlje? — Ali ohranijo Buri svojo svobodo? Vredni bi bili pač svobode, pravice samodoločevanja taki — junaki, ki so to pravo branili z junaštvom — ki ima malo primerov v vsej zgodovini — skozi dolgo dobo 2 let in pol in proti grozni premoči, in ki niso ubupavali niti tedaj, ko so imeli žalostno zagotovilo, da so sami v tej borbi, da človekoljubna civilizirana Evropa nima poguma, da bi tudi njim nasproti vršila princip človekoljubja.

Domače novice.

Vabilo na naročbo. Nekoliko pozneje sicer kakor je bilo napovedano — vsled neljubih ovir — začne izhajati „Knjižnica slov. krščanske socijalne zveze“. Rekli smo v zadnjem snopiču „Socializma“, da je krščanska socijalna zveza kot nalašč poklicana, na svitlo dajati zlasti take socijalne spise, ki bi sicer težko ali pa nikoli ne zagledali belega dne. In tako smo začeli poljudno ter temeljito razlago društvenega in zborovavnega zakona, katero je priredil deželni poslanec dr. Viljem Schweitzer. — Menimo, da smo s tem pravo zadeli. Saj se pri vsem našem socijalnem gibanju kaže nujna potreba, da se temeljito poznajo zakonite določbe, ki se tega tičejo. In tako bodo naši naročniki dobili v roke temeljit „navod za snovanje in vodstvo društev ter prirejanje shodov“. Temu bodo sledili drugi v socijalno gibanje segajoči zakoni (obrtni zakon, zakon o bolniškem zavarovanju, občinski zakon itd.) Vsak mesec nameravamo redno izdajati po en snopič, obsegujoč dve polji; ceno smo nastavili po 30 h za en snopič. Če upoštevamo, da se za taka strokovna dela oglašala le jako omejeno število naročnikov, potem cena nikakor ni pretirana. „Knjižnica“ bo mogla izhajati le, če pridobi zadostno število naročnikov. Že v zadnjem snopiču „Socializma“ smo izrekli nado, da naročniki „Socializma“ postanejo trajni naročniki knjiž-

nice kršč. socijalne zveze. Zato pošiljamo ta prvi snopič vsem dosedanjim naročnikom z uljudno prošnjo, naj ostanejo zvesti „kršč. socijalni zvezi“. Ako bi kdo na noben način ne mogel ali ne hotel biti več naročnik, naj blagovoli prvisnopič vrniti. — Naročnina naj se pošlje za vse snopiče, ki bodo izšli do konca letošnjega leta skupno, to je za 8 snopičev à 30 h je 2 K 40 h. Naročnina naj se pošilja pod naslovom: L. Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

„Narod“ slab cerkven list. „Narod“ se vtika v vse cerkvene zadeve, pa ima navadno grozno smolo, da je jako slabo informiran. Zadnjič je poročal, da bodo ljubljanski bogoslovci prejeli okolu Binkošti štiri nižje blagoslove. Znano pa je, da se ti redovi dele redoma na novega leta dan vsako leto. Torej sklepamo, da je tisti, ki je to „Narodu“ pisal, napravil ex — že pred tretjim letom!

„Narodne“ dame, katerih, kakor pravi „Narod“, radi dr. Lampeta ni bilo na banket časnikaškega shoda, so tiste dame, ki se gibljejo v družbi dr. Hudnika in notarja Plantana. V taki družini se počutijo bolje.

„Narodovo“ spoznanje. Znano je, da dr. Tavčarjevega kompromisa glede Celja ni odobrvala niti večina liberalne stranke same, ker to diši že preveč po zvezi z Nemci, sedaj pa je „Narod“ sam pripoznal, da je bila velika nevarnost za liberalno stranko, da ne bi se razdvojila, kajti „Narod“ piše: „Sedaj, ko je vsled celjskega prepira pretela nevarnost, da nastane razpor v narodno-napredni stranki...“ To pripoznanje nam daje nauk, da so bili ljubljanski liberalci sami prepričani, da so jo strašno zavozili. Stranka bi razpala v nemško-slovensko z dr. Tavčarjem na čelu in v slovensko liberalno s Hribarjem na čelu. To bi pa bilo vsekako za stranko nevarno, zato je dr. Tavčar s svojim kompromisom rajše reteriral. Prepričani pa smo, če tudi sedaj ni prišlo do razdora, da je ta neizogiben, ker bo razdor samo naravna posledica dr. Tavčarjeve zveze z Nemci. Vsi piavi nefrazasti slovenski elementi se bodo ločili od njega in dr. Tavčarjeve moči bo konec.

Zakaj je odstopil dr. Hudnik iz občinskega sveta ljubljanskega? Obsodba tega liberalnega advokata na 600 kron je dala „Narodu“ povod, da se je vsedel na velikega konja ter ga zagovarjal. Mi nimamo nič proti temu, naj zagovarja tudi svojega Plantana, če ga hoče, toda zanimivo je pa le, da pravi „Narod“, da so klerikalci z vednim zbadanjem in zavijanem prisilili dr. Hudnika, da se je odpovedal mandatu mestnega ljubljanskega svetnika. Torej smo le nekaj dosegli! Pa to še ni vse. Mi le opomnimo liberalce na to, kolikokrat smo že zbadali poslanca Plantana, naj stopi pred svoje volivce ter naj pojasni svojo afero, pa posl. Plantan molči kot grob in „Narod“, ki ima vedno polne predale v obrambo dr. Tavčarja, ne privošči par vrstic posl. Plantanu. Ali pa misli „Narod“, da se umazano perilo ne da oprati. — No, če misli tako, potem je res bolje, da molči!

„Narod“ in kralj Alfonz XIII. Španska kraljevska rodbina je strogo v katoliškem duhu odgojena, in ko je kraljica se poslovila od regentstva, tedaj je naravno prosila božjega varstva za svojega sina. Naš pobožni „Narod“ pa je to prošnjo tako-le osmešil: „Božje varstvo bodo nad neizkušenim kraljem prevzeli pač zviti jezuviti, da bo vspevala i nadalje črna garda!“ Komentara ni treba!

Kaj liberalce zaboli? Omenili smo v predzadnji svoji številki, da vlada v „Narodovem“ uredništvu velika konfuznost, ker „Narod“ v eni in isti številki priobči dvakrat isto notico. To je „Narod“ zabolelo. Speljal je stvar na popolno drugo polje, ter se norčeval iz naše logike. Mi pa mu tega ne kratimo, samo to vprašamo, zakaj je molčal na toliko in toliko stvarnih notic, zakaj se je precej oglašil, ko smo mu očitali, da tako rad o norcih piše? — Da se brani tega, to da misliti!

Cvetka iz liberalnega tabora. Nekaj gorških Slovencev je potovalo po Veliki noči v Rim. K avdijenci je bil pripuščen tudi č. gospod

Rojic. Kakor znano, mora vsakdo, ki pride k svetemu očetu v avdijenco, poljubiti svetinjo na njegovem obuvalu. „Narod“ je pa zapisal, da je častiti g. Rojic poljubil samo — pantofelj na papeževi nogi!

Gospod Alfonz Pirc je še vedno vodja glavarstva v Kranju, kjer je njegov bratranec g. Ciril Pirc deželni poslanec.

Umrl je v Idriji monsignor vpokojeni župnik č. g. Janez Treven. Č. g. Treven je župnikoval dolgo vrsto let pri sv. Ivanu poleg Trsta ter ostane tržaškim Slovencem nepozabljen. Vedno je stal na braniku slovenskih narodnih pravic. Naj v miru počiva blagi mož!

Naš poslanec dr. Šusteršič je bil zopet izredno odlikovan. Povodom dvornega obeda je cesar zopet nagovoril dr. Šusteršiča. Cesar je izrazil zadovoljstvo, da je proračun v drž. zboru rešen. Delegat dr. Šusteršič je odgovoril, da sedaj vendar še nekaj časa ostane za deželni zbor, na kar je cesar povdarjal, da tam čaka še mnogo dela.

Ogoljuvani nemškutarji. V Št. Lenartu na Spodnjem Štajerskem so imeli nemškutarji hranilnico, pri kateri je imel glavno besedo sedaj že umrli župan Anton Mravlag. Po njegovi smrti se je pokazalo, da manjka okoli 200.000 K uloženega denarja. Da se ta denar pokrije, morali bi sedaj priti mnogi hranilnični člani na beraško palico in konec bi bil nemškutarske slave v Št. Lenartu. Nemci so sedaj pričeli pobirati darove, da pokrijejo, ako bo mogoče svoto, katero je poneveril njihov pristaš, in nemška „Südmarka“ je v ta namen že dala 20.000 kron. Nemški listi so imeli vedno polna usta zabavljanja proti slovenskim hranilnicam, sedaj pa se je tak škandal primeril ravno v nemškutarski hranilnici, katero je vodil nemškutarski prvak, pred katerim se je vse klanjalo in kateremu so nemškutarji še ob odprtem grobu obljubovali, da bodo hodili po — njegovih potih.

Proč s porotniki! Naš državni poslanec Vencajz je govoril dne 20. t. m. v državnem zboru proti porotam. Rekel je, „da so porotniki nezanesljivi, katerim se ne more izročati kazenskih pravnih zadev z mirno vestjo.“

Ljubljanska pošta. Iz Ljubljane poročajo „Edinosti“: V Gradcu izhaja pod ponosnim imenom „Oesterreichische Verkehrs-Zeitung“ zakonit listič, katerega skuša izdajatelj — baje odpuščen poštni ulužbenec — usiljevati poštanim uradnikom kakor njihovo glasilo. — V to obliko gnezdo zanesli so nedavno svoje kuka-vično jajce tudi neki elementi, katerim je trn v peti naš splošno spoštovani, v službenem in narodnem oziru strogo pravični ravnatelj g. Matija Šorli. — Dne 1. maja je izšla namreč v imenovanem lističu inpertinentna notica, v kateri se namigava, kakor da bi postopanje gospoda ravnatelja nasproti nekaterim poštnim damam ne bilo pravilno. Bilo pa je to natolcevanje sestavljeno toli previdno, da g. ravnatelju ni bilo mogoče tirati list pred sodnike, ki bi bili v tem slučaju graški porotniki. Pač pa mu je njemu podrejeno uradništvo dalo spontančno lepo zadoščenje s tem, da je izšla v ljubljanskem uradnem listu izjava, podpisana od 75 poštnih uradnikov in uradnic, ki slovesno protestujejo zoper vsako identifikacijo z omenjenimi neosnovanimi napadi ter iste najstrožje obsojajo. Neka gospa, o kateri se je tudi namigavalo v dotični notici v „O. V.“ in ki ni poštna uslužbenka, pa je objavila še posebno jako strogo izjavo, v kateri žigosa dotično vest kakor lažljivo obrekovanje. — A gospod ravnatelj Šorli se tem zadoščenjem ni zadovoljil, temveč je zahteval, kakor čujemo, strogo uradno preiskavo, ki brez dvomno sijajno postavi na laž tistega graškega dopisuna, za katerim pa bržčas stojе izvestni elementi, ki bi radi preprečili, da bi bilo gosp. Šorliju podeljeno ravno izpraznjeno ravnateljsko mesto v okrožju tržaškega ravnateljstva. In to se da zabraniti le z lažjo in obrekovanjem. Sapientis sat.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Gospod Anton Kosi, učitelj v Središču, je izdal že X. zvezek svoje dobroznane in priljubljene mladinske knjižnice. Ime Kosi kot ime ljudskega pisatelja je porok dovolj, da je zvezek zopet skrbno in marljivo sestavljen. Zvezek stane 30

v. in se naroča pri pisatelju v Središču. — Vsebinska zvezka je: Pisala je Bogu, Stara pesem, Na ledu, Za kazni, Spoštuj očeta in mater Prava otroška ljubezen, Samo en par škorejev, Bogatin in siromak, Tam v gozdu, Kako sem obhajala v minulemu letu božični večer, Sirotica ali mačeka, Pregarjci, Reki in pametnice, Razne stvari, Kratkocasnice, Glasba, Zmešana štrana, Imena rešilcev.

Sveče v korist sv. Cirila in Metoda, o katerih se je že mnogo govorilo med rodoljubi in prijatelji prekristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda, bodo sedaj vendar-le prišle v promet. Ako se pomisli, kako velikega pomena je naša šolska družba, in koliko podpore daje slovenski mladini, je pričakovati, da se bodo slavno p. n. občinstvo zavedalo svoje dolžnosti in povsodi zahtevalo le sveče sv. Cirila in Metoda. — Ker je kakovost teh sveč najboljša, cena pa enaka drugim sovrstnim izdelkom, je dolžnost vsakega narodnega trgovca, da si omisli te sveče. — V kratkem izidejo ceniki, ki se bodo na zahtevanje dopsiljali poštne prosto. — Za razpečavanje Ciril-Methodovih stearin-sveč je družbeno vodstvo poverilo trgovcu g. Mateja Žigona v Škofji Loki kot glavnega zalagatelja. Vsa naročila ali sploh kaka pojasnila naj bodo naslovljena na omenjenega g. trgovca, ki bo drage volje vedno na razpolago.

Novi nadškof goriški. Monsignor Jordan je bil rojen v Gorici dne 29. nov. 1845. Njegov oče je bil profesor na goriški gimnaziji in je bil rodom Dolenjec. V mašnika je bil mons. Jordan posvečen dne 6. junija 1868. Prvo službo je opravljal kot katehet na goriških mestnih ljudskih šolah, dokler ga ni pokojni nadškof Gollmajer imenoval za svojega tajnika. Po smrti nadškofa Gollmajerja je bil spiritual v bogoslovnici. V tem času bil je tudi suplent za kanonično pravo in kasneje za pastirstvo. Ko je bil monsignor Valussi imenovan za škofa v Tridentu, postal je mons. Jordan prošt stolne cerkve kar je bil do najnovejšega časa. Furlanske kmečke občine so ga dvakrat izvolile za državnega poslanca. Za goriškega nadškofa bo slovesno proglašen v Rimu dne 9. junija in ne 4., kakor smo zadnjič pomotoma poročali.

Parnik z Reke, ki se je potopil. Iz Nantesa poročajo, da se je dne 19. maja neki norveški parnik pri Sanct Nazaire naletel na reški parnik „Alfia“, ki je dajal znamenja na pomoč. Parnik je bil dobil luknjo ter je bil v nevarnosti, da se potopi. Če prav je bilo morje jako slabo, se je vendar posrečilo rešiti ljudi ter spraviti vse drugo na varno na norveški parnik „Vaarband“. Kapitan je ostal s svojo mlado soprogo, oženjen je šele kratki čas, na krovu „Alfia“ zadnji ter se potem šele rešil, ko je bilo že vse drugo na varnem. Parnik „Alfia“ je bil last tvrdke Trogalä. Na potu je bil na Angleško, obložen z mineralijami. Parnik je bil deloma zavarovan.

Umor v vojašnici. V artilerijski vojašnici v Gorici je inspiciral podčastnik Fran Lainacher. Ko je došel na mesto, kjer je stal artilerist J. Sadelčič iz Celja, ni dobil na vprašanje za dnevno geslo nobenega odgovora. Vprašal je še enkrat. Zopet ni dobil nobenega odgovora, na kar se je obrnil, da gre po patroljo. V istem hipu je počil strel. Lainacher se je zgrudil zadet in je umrl v bolnišnici. Sadelčič, ki je bil takoj aretiran, je izjavil, da je puško imel k strelu pripravljeno, a da se mu je po nesreči sprožila.

Bohinjska železnica. Delo v bohinjškem predoru hitro napreduje. Na kranjski strani je izkopanih približno 800 metrov, na podbrški kakih 800 metrov. Največ delavcev je Lahov in Tirolcev. Podjetnik Ceconi vodi delo osebno in je glede discipline zelo strog. Nerednih delavcev ne trpi, pridnim pa plačo zviša. V letu 1905, meseca oktobra se bomo že vozili pod Črno prstjo k sosedom na Kranjsko.

Navodila za poslovanje in knjigovodstvo v slov. „raiffeizenskih posojilnicah“, katero je spisal g. Svetoslav Premrov, uradnik „Centralne posojilnice“ v Gorici, izide v kratkem v „Narodni tiskarni“ v Gorici. Opozarjamo na to prekristno delo vodstva slovenskih posojilnic.

Otvoritve nove poti in mostu Radovljiške podružnice „Slovenskega planinskega društva“

bo v nedeljo dne 1. junija. Ob neugodnem vremenu se preloži na prihodnji mesec. Spored: Odhod z mestnega trga v Radovljico ob polu 3 popoldne k mostu. Ob 3. otvoritev. Po otvoritvi koncert na vrtu restavracije g. I. pl. Kappusa v Kamni gorici. Ob 7. odhod k vlakom. — Opozarjamo častite naše ljubljanske in kranjske planince na jako pripravi izlet, želeč, da bi se v obilnem številu sešli v prijazni Kamni gorici.

Nov snopič „Zbirke ljudskih iger“. Te dni izide četrti snopič „Zbirke ljudskih iger“, katere izdaja „Slovenska kršč. socialna zveza“. Četrti snopič bode obsegal: 1. Doktor Vsezal in njegov sluga Štipko Tiček; veseloigra v dveh dejanjih (samo moške uloge). — 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih (samo moške uloge). — 3. Novi zvon na Krtini. Igrokaz v dveh dejanjih (samo moške uloge.) — 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju (samo ženske uloge.)

Napad na vlak se je zgodil na Rakeku. Brezvestni napadalci so hoteli spraviti brzovlak čez nasip, a železniška čuvaja sta še o pravem času zapazila zavite železniške prage. Le pazljivima čuvajema se je zahvaliti, da ni bil vlak strt v dolini.

Slavnost v Kamniku. Dne 10. avgusta t. l. praznovalo bode kamniško gasilno društvo svojo dvajsetletnico z otvoritvijo novega krasnega gasilnega doma. Isti dan bo zborovala tudi zveza kranjskih gasilnih društev v Kamniku.

Most čez Savo v Kranju. Minist. predsednik je v drž. zboru dejal, da sedanji leseni most za sedanji promet več ne zadošča in da je vlada že pred dr. Ferjančičevo interpelacijo odredila predstudije za izdelavo generalnega projekta za zidavo novega mostu s kamenito podlago in železno gorenjo konstrukcijo. Po došlem j i elaboratu bo vlada storila nadaljne pogodbe.

Drobne novice. Novomašnik slovenski salezijanec, naš rojak č. g. Josip Valjavec, doma iz Leš na Gorenjskem, je obhajal 25. maja t. l. svojo prvo sv. mašo pri salezijancih v papaževem kolegiju v Askoni. — Umrla je v škofjeloškem uršulinskem samostanu razven s. Pije Pokorn tudi sestra Lavrencija Gartner. — 101 letna starka Magdalena Frank je umrla dne 13. t. m. v hiralnici v Vojniku; bila je do smrti zdrava. — Velika povodenj bila je ob zadnjem deževju v kozjanskem okraju. Reki Sotla in Bistrica sta poplavili njive in travnike ter nasuli s peskom in kamenjem, dobro zemljo pa odnesli. Posebno veliko škodo je povzročil na travnikih izstop dotoka Sotle, Meslinje. — G. Josip Košak v Clevelandu je otvoril tiskarno. V njegovi tiskarni se tiska tudi novi slovenski ameriški humoristični list „Moskito.“ („Komar.“) — Biskup Strossmayer bode 5. avgusta t. leta praznoval svoj diamantni doktorski jubilej. Pred 60 leti je bil na dunajski univerzi imenovan doktorjem teologije. — Podružnica „Südmarke“ se je na Jesenicah na Gorenjskem že ustanovila. Tako obvestilo je dobila vlada od osrednjega društva. — Fran Naval Pogačnik je pel te dni zopet pred berolinskim opernim občinstvom z velikim vspehom. — Vošnjakovo dramo „Lepo Vido“ so igrali z velikim vspehom v stekleni dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah. — V Ljubljani se je poročila ciganka Marija Hudorovič s posestnikom Jožefom Biščakom z Notranjskega. Odslej bo opravljala delo kmečke gospodinje. — Promoviran je bil 22. t. m. na češki univerzi v Pragi za doktorja modroslovja gosp. Dragotin Lončar, gimnazijski suplent. — Visok gost se je mudil v ponedeljek 26. t. m. v Kranju, namreč novoimenovani knezonadškof goriški monsignor Jordan. Maševal je v mestni župni cerkvi. — Iz Novega Mesta se piše, da je 27. maja po noči ob 11. uri umrl zadet od srčne kapi vodja zemljiške knjige g. Janez Bevc. — V torek dopoldne je bil promoviran na Dunaju doktorjem filozofije bivši koncertni vodja „Glasbene Matice“ g. Jožef Čerin ki je kapelnik v cerkvi sv. Lavrencija na Dunaju in imejitelj glasbene šole. — Občinski uradniki istrijski so imeli v nedeljo shod v Trstu, kjer so izvolili odbor, ki ima izdelati pravila za „Društvo istrskih občinskih uradnikov“. V Šiški dobe dva oniformirana stražnika.

Osebnosti iz ljubljanske škofije. Župnija Kamnik je podeljena preč. g. Ivanu Lavrenčiču, župniku in dekanu v Šmartnem pri Litiji. — Župnija Bohinjska Srednja vas je podeljena č. gosp. Janezu Berlicu, župniku v Mošnjah. — Premeščen je veleč. gosp. Anton Jaklič, c. in kr. vojaški kurat I. vrste v Trstu, v Zader in hkrati imenovan za tamošnjega upravitelja. — Župnija Črnomelj je podeljena čast. g. Štankotu Peharcu, kapelanu v Stari Loki. — Župnija Zagorje ob Savi je podeljena č. gosp. župniku Gothardu Rottu v Kočevski Srednji vasi.

Stanje obolelemu dr. Sernecu, ki se nahaja sedaj v nekem sanatoriju v Gradcu — se je znatno zboljšalo. Gospod dr. Serbec se je moral podvreči težki operaciji. No, sedaj je njegovo stanje povsem zadovoljivo. Bolnik ima dober tek in spi dobro. Seveda bo moral prebiti v sanatoriju še precej časa rekonvalescence.

Slovenski akademiki prirede dne 3. avg. v Šmarju pri Jelšah shod za slovensko vseučilišče. Tudi v Ljutomeru nameravajo prirediti tak shod.

Novo slov. akademsko društvo „Ilirija“ se je ustanovilo v Pragi, kjer bo v ponedeljek manifestični shod za slovensko vseučilišče.

Poročil se je v ponedeljek v cerkvi sv. Jakoba g. Daniel Makar, posestnik in gostilničar v Metliki, z gđc. Agato Češnovar v Ljubljani.

Izseljevanje v Ameriko. Ameriške združene države so izdale naredbo, po kateri se v severni Ameriki ne bo mogel izkrcati nihče, kdor ne bo več čitanja in pisanja.

Razne stvari.

Le z lažo in obrekovanjem! Naprednjaki, liberalci, socijalisti, judje in anarhisti so si povsod enaki. Pri zadnji ustaji v Belgiji zagnali so med ljudstvo glas, da je na Belgijskem 2221 samostanov z neizmernim premoženjem. V resnici je pa le 149 samostanov.

Velika sleparica. V Parizu dela veliko senzacijsko odkritje ogromne sleparije neke gospe Terezije Humbert rojene Daurignac. Stvar je taka: Neki „dokumenti“ so izkazovali, da bi imela podedovati ta Terezija Humbert — soproga nekega odvetnika — 100 milijonov frankov po nekem v Ameriki l. 1883 umrlem milijonarju Robert Henry Crawford, kateri ni imel ne posestva, niti jedne kočice, pač pa 100 milijonov frankov gotovine v vrednostnih papirjih, katero premoženje, da je zapustil tej Tereziji Daurignac, zdaj omoženi Humbert. Za to „dedščino“ sta se oglašila tudi dva „nečaka“, umrlega, ki sta se tožarila z gospo Humbert. Vse tožbe pa so izpadle ugodno za gospo Terezijo in je bilo gotovo, da dobi najmanj 96 milijonov frankov. Na podlagi takih dokazov je seveda dama imela povsodi ogromen kredit, dobila je denarja na posodo kolikor ga je hotela. In za ta izposojeni denar je kupovala graščine, ustanovila jedno zavarovalno banko, več dobrodelnih zavodov itd. Konec vseh koncev pa je bil ta, da se je prišlo na sled, da je bilo vse le sleparija in da so bili razni zavodi silno oškodovani, ter da je znaša vsa škoda prizadeta po tej sleparici 58 milijonov frankov in je v nesrečo pahujenih veliko družin. Sleparica pa lje pobegnila brez sledu s svojim možem odvetnikom, s katerim skupno je izvršila to velikansko sleparijo. Sodišče jima je za petami. Poroča se, da je mej drugimi odličnimi osebami, ki so zaupali denar tej sleparici, bila tudi bivša francoska cesarica Eugenija, ki je izgubila okoli 100.000 frankov. Mnogo oseb, ki so bile sleparski rodbini pri go ljufijah na poti, je rodbina Humbert umorila.

Vulkanični izbruhi na Antilih. Zopet 16.000 ljudi mrtvih! Nov izbruh Mont Peléa je napravil na zgradbah v Fort de France mnogo škode. Na sosednjih otokih ponavljajo se grozni potresi. Poroča se zopet o mnogih človeških žrtvah. V nekatere dele mesta St. Pierra se še vedno ne more prodreti. V Fort de France došli francoski geologi so izjavili, da so izbruhi na Martiniquu podobni onim na otoku Krakatva in da ni izključeno, da bo severni del otoka po-

polnoma uničen. V nedeljo zvečer se je na Martiniquu odprlo petero novih vulkaničnih žrel. Ves zahodni del otoka je zakrit v morje dima. Šest krajev z okoli 16.000 ljudi je zasula lava. Severna Amerika je brzojavno pozvala francosko vlado, naj pošlje ladovje, da se otok izprazni. Oficijelno poročilo trdi, da je bilo pri prvi katastrofi 30.000 mrtvih. Mont Pelée na raznih krajih kaže nove razpokline.

Samostanske žrtve na Martinique. Izmed drugih žrtev zahteval je znani vulkanični izbruh na Martinique tudi sledeče žrtve: vse sestre francoskega samostana sv. Jožefa, 20 očetov in 160 učencev elsaške občine sv. Duha; nadalje 37 sester in 200 učenk zavoda sester sv. Jožefa. Iz zdravstvenih razlogov se je sklenilo, one, ki so katastrofo preživeli, privedi na južni del otoka. Podzemeljsko bobnenje vulkana še traja. Mnogo oseb, ki so poskušali s čolni se rešiti na bližnji otok Dominiko, je utonilo.

GLASNIK.

Organizacija trgovine s človeškim blagom.

V Italiji nameravajo sedaj izdelati nov zakon za izseljevanje. Ob tej priliki opozarja R. Paolucci de Dalbolio v listu „Antologia“ širšo javnost na trgovino z dekleti. Opozarja, da je trgovina z dekleti organizirana ravno tako, kakor je bila svoj čas organizirana trgovina s zamorskimi sužnji. Trgovci imajo svoje borze, skladišča, agente in cenike za žensko blago, pravo trgovino s človeškim mesom. Pisatelj je prijazen judom in piše: Na tem svetovnem trgu človeškega mesa menja se cena po domovini deklet, le judovska dekleta imajo največjo ceno in imajo na vseh svetovnih trgih veliko odjemalcev. Celo na Rusko, kamor judinje ne smejo, pošilja se judovsko blago v velikem številu, to pa zato, ker imajo agentje v Hamburgu pastorja, ki je pal dovolj daleč, da krščuje uboge žrtve. Znaná so pa agentom tudi druga pota, da spravijo judovsko žensko blago čez mejo. Nadalje pravi pisatelj: To je judovskim rabinem jako dobro znano in zato so rabinci v Berlinu, Rimu, Frankobrodu, Hamburgu in na Dunaju zapovedali judom, naj bojkotirajo vse one znane ljudi, ki se pečajo s prodajo ženskega judovskega blaga. Znano je, da je vsa trgovina z ženskim blagom v rokah judov, in res, s trgovino človeškega mesa bogate in maste se brezvestne judovske duše.

Italija sama služi pri tej lepej kupčiji kot transito dežela, skozi katero se prevažá človeško blago. Šamo skozi Genuvo gre na leto približno 1200 „komadov“ v južno Ameriko. Ruski konzul računa število samo ruskih nesrečnih žrtev te kupčije l. 1898. na 1500 samo v mestu Buenos Aires, ki so po največ judinje. Kupno ceno navaja za „komad“ 300 do 600 soldi. Te ženske žrtve, v starosti od 16 do 25 let, potujejo v skupinah po pet do deset in pravijo, da so angažirane za služkinje ali natakariče. V Genovi ste dve gostilni, v katerih je vedno pripravljeno primerno število deklet za ukrcanje. Toda tudi iz Italije same se izvažuje domače blago. V Neapolju je pisarna, ki „blago“ redno pošilja v Egipt. Iz zaplenjenih pisem trgovcev se je razvidelo, da se za Egipt zahteva „blago“: plavalaske nežne rasti. „Blago“ odpošlje se s ponarejenimi potnimi listi v Messino in odtod dalje v Egipt. Severne Italijanke se pošiljajo po suhem v namenjene kraje. Sicilija pošilja svoje „blago“ v Tunis in Neapelj pošilja svoje „blago“ kot modistinje, hišine in služkinje v Egipt. Da se oblasti preslepe, imajo žrtve potne liste za Tunis, na Malti se pa prekrcajo na druge ladije in se odpeljejo v Egipt. Ostalo severno Afriko preskrbe drugi narodi. Algir preskrbe Francozi in Oran Španci. V južno Afriko gre tudi le malo italijanskega „blaga“. Običajno je tam angleško in pariško „blago“. Toda egiptovski trg bil je z italijanskim „blagom“ kmalu prenapolnjen in agentje so iskali novo polje za južno italijansko „blago“. V London so jih spravili kot plesalke ali pa kot modele, če pa to ni pomagalo, so se brezvestni agentje poročili z najlepšimi hčarami

kampanije, odvedli jih v London s pretvezo, da imajo tam premoženje in jih izročili zloglasnim hišam.

Na Francoskem obstoji, zlasti v Parizu, veliko število agentur. Francoske žrtve ostanejo navadno na Francoskem; le Marseille in Nica tudi blago izvažá na Laško. V Parizu je na borzi italijansko „blago“ šele na šestem mestu in sicer je v Parizu najdražje francosko, potem belgijsko, angleško, švicarsko, nemško in potem šele laško.

V Švici rekrutira se „blago“ iz Italijank, ki pridejo na delo v Švico, sploh se veliko laškega blaga prodá v Nemčijo, kljub temu, da Nemčija s svojim „blagom“ zalaga Belgijo, Rusijo, Nizozemsko in Brazilijo. V Italijo se nemškega „blaga“ le malo speča in to „blago“ pride že „obrabljeno“ navadno skozi Švico in Avstrijo v Italijo.

Tudi v Avstrijo pride malo laškega blaga in še to potom zamenjalne kupčije. Na Dunaju samem je za to kupčijo 150 judovskih agentov! Avstrija izvažá veliko „blaga“ v inczemstvo čez Trst, Videm in Genuvo. Pred 12 leti je bilo dunajsko in. budimpeštansko „blago“ v Italiji bolj iskano, kakor pariško! V južni Ameriki je pa najbolj po ceni ogersko „blago“. Tudi v Rusijo gre le malo laškega „blaga“. Na Ruskem so glavni trgi z žensko kupčijo v Varšavi, Petrekovu in v Kališu. Na Turškem je Italijanke izpodrinilo grško „blago“.

V Belgijo se uvažá s Francoskega, več pa iz Angleškega, kamor tudi Belgija veliko blaga pošilja. London ni več središče trgovine s „človeškim blagom“; policija in zasebne družbe stopajo brezvestnim trgovcem premalo na prste. Središče za to nečastno kupčijo je sedaj v Jerseysu. V severni Ameriki cvete zopet kupčija z italijanskim „blagom“.

In kake zvijače rabijo brezvestni agentje, da zapeljejo nesrečne žrtve v propad, kjer telesno in moralno prominejo, ne bomo navedli. Velika rana je to v naši prosvitljeni (?) dobi v človeški družbi, ki kaže, kako gnjile razmere vladajo pri nas. Krivo je temu, ker živimo v brezverski, moderni dobi! Policija in sodnija le redkokrat zasledita in moreta kaj dokazati prefriganim judovskim kupcem in prekupcem „človeškega mesa“. Da, če bi ne bilo družega, kakor to, da se skoro izključno samo judje pečajo s trgovino „človeškega mesa“, zadostovalo bi, da smo odločni antisemiti!

Delavske drobtine.

Izlet na Šmarno goro. Za izlet „Slovenske kršč. soc. zveze“ na Šmarno goro je vedno večje zanimanje. Svojo udeležbo je priglasilo že okoli 20 društev. Izlet se bo vršil v nedeljo 8. junija. Del izletnikov se bo odpeljal v nedeljo zjutraj z jutranjim gorenjskim vlakom do Vižmarjev, drugi del pa pojde peš do Vižmarjev, vendar bi bilo želeti, da se oba dela združita na kolodvoru v Vižmarjih ob 7. uri 22 m. zjutraj. Nato bo skupni odhod z društvenimi zastavami na Šmarno goro. V romarski cerkvi na gori bo ob 10. uri zjutraj daroval sv. mašo dež. poslanec č. g. dr. Jan. Ev. Krek. Ob 1/21. uri se prične ljudska veselica na planinici z govori, petjem, komičnimi prizori, godbo, šaljivimi igrami in drugo zabavo. Odbor bo preskrbel vse v splošno zadovoljnost. Priporoča se, da izletniki vzemo kaj jedi seboj. V nedeljo 8. junija na svidenje na Šmarni gori!

Cestarji in rečni nadzorniki dobe uniformo iz temnozelenega sukna in s srebrnimi gumbi. Na našivkih iz temnordečega sukna bodo imeli cestarji znak, obstoječ iz srebrnega cepina, prekrizanega z dvema lopatom, rečni mojstri pa sidro.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu, katerega so ustanovile tržiške Slovenke za brezposelne služkinje in katerega vodi požrtvovalno gospa M. Škrinjar, je imel v preteklem poslovnem letu dohodkov 3244 K 44 h in stroškov 1734 K 30 h. Od ustanovitve zavoda, t. j. oktobra 1898. pa do konca leta 1901 je bilo vsprejetih v zavod 1783 deklet. In sicer leta 1898. od oktobra pa do konca decembra 761, leta 1899. 401, leta 1900 607 in leta 1901 699. Te številke so v jasan dokaz, da zavod napreduje.

Za ljubljanske postreške je dr. Šusteršič dosegel, da jim ne bodo smeli več kaznjenci konkurirati pri selilnih delih.

Irvaške delavske novice. „Glas Naroda“ prinaša sedaj članke, kako uresničiti zblizanje hrvaško slovenskega delavstva. Članki se bavijo natančno s stvarjo. — Kadar izidejo vsi, govorili bomo dalje. — Borba mizarjev v Zagrebu. Mizarji v Zagrebu so odposlali svojim delodajalcem spomenico, v kateri se bavijo s svojimi razmerami. Mizarji se pritožujejo nad vedno dražjimi stanovanji v Zagrebu, vsled česar so prisiljeni seliti se na periferijo mesta. Oddaljenost stanovanja pa tudi provzroča, da delavec nima nikakega počitka. Pritožujejo se tudi nad med mojstri običajno umazano konkurenco, ki neugodno upliva na delavske plače. V spomenici zahtevajo 9 in polurni delavni čas in urejenje plačilnih razmer.

Stavke. Stavkujočih zidarjev in stavbinskih delavcev v Trstu je nad 2000. Delo počiva na 37 zgradbah. Delavci zahtevajo, da se razdele v tri kategorije in sicer tako, da bi prva kategorija dobivala 5 K 20 h dne, druga 4 K 60 h in tretja 4 K. Delavni čas naj bi se določil za vse leto od 7. ure zjutraj do 5. ure popoldne z 1 in pol urnim odmorom. Delavci, ki so izpostavljeni nevarnosti, dobivati bi morali 50% poviška. Za pomožne delavce zahtevajo sledeče dne: delavci 3 K 20 h, žene 2 K 40 h in vajenci 2 K. Za ponočno delo zahtevajo 9 urni delavni čas in podvojeno dnino. V svoji spomenici stavijo delavci še nekatere zahteve glede praznikov in in drugih določb. Tudi v Lvovu se je pričela stavka stavbinskih delavcev. Stavka okoli 1000 zidarjev.

Shod v Prevaljah. V nedeljo je „Katoliško delavsko društvo“ v Prevaljah imelo shod, na katerem sta govorila delavski tajnik gosp. Gostinčar in prevaljski gospod kapelan. Shod je bil prav dobro obiskan.

Kako žive v Zagrebu delavel. V opekarni Adolfa Müller je kacic 30 delavcev, večinoma Slovencev. Delajo vsaki dan ne glede na praznik ali nedeljo, od 3. zjutraj do 9. ure zvečer, in sicer je delo v opekarnah eno najtežavnejših del. Odmora imajo pul ure za zajuterk, eno uro za obed in večerjo imajo po 9. uri zvečer. Delavni čas traja torej 16 in pol ure na dan. Plače imajo 40 kron na mesec, trikrat na dan polento in 1¼ kg slanine. Spe v barakah, v katerih se nahaja veliko število ušij. Za ležišče odtegne se jim od plače na mesec 6 kron. Pri tem pa še delavce tepejo. Obrtni nadzornik in zagrebški zdravstveni svet se seveda za te culukafriške razmere ne brigata prav nič!

Ženske čuvaje namerava nastaviti ravnateljstvo južne železnice. Kakor znano, so bile dosedaj na železnicah uporabljene ženske le po pisarnah. Vodstvo je pa sedaj vsim železničnim mojstrom poslalo okrožnico, v kateri jim nanašnja, da namerava za poskušnjo nastaviti tudi ženske čuvaje na progi. Med uslužbenim ženskim

železničnim osebjem je poizvedeti, katere ženske bi bilo toliko vstrajne in zanesljive, da bi bile zmožne vršiti službo čuvajev na železnici. Ženske morajo biti zdrave; večje morajo biti nemsčine v govoru in pisavi. Službo opravljale bi po dnevi, moški pa po noči.

Demonstracija za nedeljski počitek prirede trgovski pomočniki na Dunaju 1. junija.

Spomenica tržaških izvoščekov. Tržaški javni izvoščeki so predložili redarstvenemu ravnateljstvu spomenico, v kateri se pritožujejo radi prestrogega postopanja redarstvenih organov ž njimi. Izvoščeki so v spomenici zagrozili, da stopijo v štrajk, ako se ne ugodni njih zahtevam ter se naloži redarstvenim organom nekoliko obzirnejše postopanje.

Socijalisti pozor. Ko je one dni v belgijskem mestu Bruselju, po socijalistih našuntano ljudstvo razsajalo in štrajkalo po ulicah, veste, kje je bil komandant (cápo) socijalistov, on, ki je dajal ljudem umeti, da jih ljubi in da je pripravljen vse darovati in tudi sebe žrtvovati zanje? Kje je bil glavni agitator Vandervelde? — Lepo doma! — skrit v sobi — varoval je svojo kožo in „šparal trehuh“. Ko je čez nekaj dni prišel v zbornico in ga nekdo vpraša, kako je to, da se ni javno pokazal in mu je očital, da drugače uči in drugače dela, je odgovoril: „Zdravnik mi je prepovedal tisti dan iz hiše.“ V zbornici se je na ta lep izgovor vse zakrohotalo.

Blagoslovljenje zastave katoliškega delavskega društva v Meranu 21. t. m. bilo je zato značilno, ker se je vršilo blagoslovljenje dveh zastav in sicer italijanskega in nemškega katol. delavskega društva. Slavnost se je vršila v najlepšem redu. Italijanski in nemški katoliški delavci so nastopili edinstveno, veže jih vez katoliške ideje.

Blagoslovljenje zastave katoliškega delavskega društva v St. Gallenu na Zgornjem Avstrijskem vršilo se je v najlepšem redu. Na slavnostnem zborovanju govoril je tudi velik delavski prijatelj prelat dr. Scheiher, ki je posebno povdarjal načelo: vsi za enega in eden za vse.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Inomostu je praznovalo o binkošnih 50 letnico svojega obstanka. Navzočih je bilo pri slavnosti 52 bratskih društev, med njimi celo iz Genfa v Švici in iz Budimpešte. Društvo je bilo ustanovljeno 9. maja 1952. l. Na ustanovnem shodu je govoril Adolf Kolping sam.

Več sto centov
slame (otepov)
vsake vrste (1 star cent stane 1 gld.)
30 3-2 ima na prodaj
Mavril Mayr,
pivovarna v Kranju.

Somišljeniki!

Pripravite se na

izlet na Šmarno goro!

Dan izleta bo drugo nedeljo v juniju.
Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Pozor! **Pozor!**

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najprijetnejše vino piti, tedaj se potruji v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x-19

Istrijansko, belo, liter	po	28 kr.
Cviček	”	32 ”
Bizelsko	”	36 ”
Rebula	”	40 ”
Refoško	”	48 ”

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozarjam Te pa posebno, da se tam dobi črni istrijaneč po 24 kr. liter, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrdke J. Spreitzer

Slomškove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49-19

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenikih in na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori — Železne konstrukcije — Vodne sesalke Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštine prosto.

Vse poprave

izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.

Trgovsko obvestilo.

P. n. gg. trgovcem in kupujočemu občinstvu naznanjam, da sem s sprvim majem t. l. prevzel

trgovino z norimberškim blagom

od gospoda

Augusta Auer-ja

na Starem trgu šte. 5 v Ljubljani

in jo bodem vodil tudi zanaprej v sedanjem obsegu.

Potrudil se bodem, da ohranim zaupanje te znane tvrdke s solidno in ceno postrežbo in prosim p. n. gg. trgovce in slavno občinstvo, da tudi meni ohrani dosedanje zaupanje.

Bilježim z velespoštovanjem

August Auerjev naslednik

J. Korenčan.

29 3-3

Sukneno blago

za spomladanske in letne obleke

v največji zalogi

pri 17 18-14

R. Miklauc

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

O zelo nizkih cenah in lepih vkusnih vzorcih se lahko vsakdo prepriča.